

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk tiskarne "Edinosti", vpisane zadruge s omejenim poviškom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev.

Zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglaš se računa na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglaš trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmernice, zahvale, poslanice, oglaš denarnih za-

vodov mm po 20 vln.

Oglaš v tekstu lista do pet vrst K 20.—

vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglaš po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglaš sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročnikom in reklamacijam se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Rusko bojišče. — Bojno delovanje v vzhodni Galiciji in na besarabski meji je včeraj bistveno popustilo. Mestoma topovski boji.

Italijanska fronta. — Na primorski fronti mestoma srditi topovski boji. Napadi Italijanov pri Dolju odbiti.

Balkansko bojišče. — Napredovanje naših čet severno Beran in zapadno Rožaja. Topovski boji v ozemlju boke kotorske. Sicer položaj neizpremenjen.

Zapadno bojišče. — Mestoma živahni topovski boji. Francozi stalno obstreljujejo Lens. Uspešni nemški letalski napadi.

Turška bojišča. — Boji z vojnimi ladjami, topovskimi dvoboji, boji z minami, napadi na angleška izkrcevališča in akcije letal.

Razno. — Asquith predložil v zbornici predlogo o vojaški službeni obveznosti.

Rusko bojišče.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se objavlja: 6. januarja 1916, popoldne.

Bojno delovanje v vzhodni Galiciji in na besarabski meji je včeraj bistveno popustilo. Sovražnik je od časa do časa obstreljeval naše postojanke. Njegova pehota ni nikjer stopila v akcijo. Tudi na drugih frontah na severovzhodu ni bilo nobenih pomembnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

BERLIN, 6. (Kor.) Veliki glavni stan, 6. januarja 1916.

V gozdu južno Jakobova prodirajoči poizvedovalni oddelček se je moral vsled napada sovražne premoči zopet umakniti. Pri Cartoriju je bil neki ruski sprednji oddelček napaden in vržen.

Vrhovno armadno vodstvo.

2 avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se objavlja: 6. januarja 1916, popoldne.

Na primorski fronti se je sovražni topovski ogenj mestoma zopet povečal. Severno Dolja so naše čete zopet krvavo odbile več napadov in so obdržale osvojeno postojanko. Na tirolskem mejnem ozemlju so se vršili v oddelkih Buchensteina in Rive živahnejši topovski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 5. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 3. januarja: V ozemlju Lagaccio severno prelaza Falzarego je sovražnik razstrelil nekaj min, kar je povzročilo, da je nastala prava lavina kamenja in se je podrlo nekaj skal, sicer pa ni sovražnik napravil nobene škode. Na kraški planoti je sovražnik napadel naše postojanke na rhu sv. Mihela. Napad je bil odbit ob težkih izgubah.

Balkansko bojišče.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se objavlja: 6. januarja 1916, popoldne.

Severno Beran in zapadno Rožaja so čete armade generala Kovića v ugodno napredujočem napadu proti Crnogorcu. V ozemlju boke kotorske v zadnjih dneh obojestransko artiljerijsko delovanje. Sicer je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

BERLIN, 6. (Kor.) Veliki glavni stan, 5. januarja 1916.

Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Koncentracija nemških in bolgarskih sil ob grški meji.

MILAN, 5. (Kor.) »Corriere della Sera« poroča iz Soluna: Francoski letalci so konstatirali ob srbski mejni črti koncentriranje bolgarskih in nemških čet tekom 48 ur. Vendar pa se smatrajo Francozi in Angleži za svojimi zakopi, v katerih se nahaja nad 200.000 mož z ogromno množino topov in municije, tako sigurne, da samo čakajo na napad sovražnika.

LONDON, 5. (Kor.) Kakor poroča Reuterjev urad iz Soluna, se je angleška artiljerija v Solunu pričela včeraj vpeljavati v sigurno streljanje. Prebivalcem mesta je bilo naznanjeno, da se bodo vršile strelne vaje.

Italijani niso v Epiru.

PARIZ, 5. (Kor.) Iz Aten se poroča: Poročilo, da bi šle ali da bodo šle italijanske čete skozi ozemlje severnega Epira, je neresnično, ker je italijanska vlada izjavila, da italijanske čete ne bodo prekoračile mej Albanije.

Razmere v Solunu.

Posebni poročevalec »Berliner Tageblatt«, Emil Ludwig, ki je trideset ur pred aretacijo konzulov odpotoval iz So-

luna v Sofijo, poroča svojemu listu 3. t. m. iz Sofije:

V širokem okroglem loku se zavija Solunski zaliv in polagoma, v terasah se dviga mesto, nad katerim čuva stara trdnjava. Na enem koncu zavoja se dviga v nebo vulkanično pravilna grmada Olimpa. V zalivu stoji brodovje štirinajstih železnih trdnjav, kakor bi bile izrezane iz lepence. Stojte kot črne sence pred popolnanskim solncem. Vmes se svetijo bele transportne ladje, plavajo z rdečim križem zaznamovane bolnice, počivajo tovrstne ladje in barke, ki pomagajo izkrcavati, ladrajo ob nabrežju. Široko nabrežje ob zalivu odmeva od ropota tovornih avtomobilov in voz. Dvajanjst tednov je brodovje izkrcava na to nabrežje vse, česar potrebuje vojna. Tisočere roke posegajo v barke, ki so privezane ob nabrežju, in nalagajo na tisočere rame, kar prijemljejo. Tuji vojaki, domači težaki, velikanski avtomobili, slabi vozički, tovorni konji, osli, vse mora vlačiti, nositi, voziti. Cele baterije sodov olja vale tu, nakopičeno se čeli bregovi zavojev volne, čeli jezovi vreče moka in zabojev s konzervami. Koliko gozdov se je moralo posekati za ves ta les, ki je pripravljen tu za kurjavo in stave. Štirideset staromodnih grških ladij, privezanih ob nabrežnem zidu, razširja po svoji okolici fin vonj, kajti polne so rozin, in otroci love z majhnimi mrežami, kar je pri razkladanju padlo v vodo. Vmes smučajo majhni čolni, polni lovorjeverga vejčevja, ki je rabilo o božiču Angležem tu na mesto omele. Še manjši čolni so polni morskih pajkov. Preko vode podaja nekdo tehtnico drugemu, tu kriče prodaja neki Turek morske pajke, tam tolče kretske orožnik s črno čepico nekega Čerkesa, ker se mu je osel zvrnil po tleh, otroci zamenjava neki španjolski žid pod vrečo, v katero si je dal zavezati roke, fotografske plošče in dva popa krečeta z vsemi štirimi rokami, ki jih skušata vjeti dva grška vojaka, da bi jih poljubila.

Obrnil sem se od morja. Tu se vozijo po nabrežju gospodarji tega mesta. Da, Angleži so gospodarji tega mesta, gospodarji svojih zaveznikov, zato pa jih tudi tem bolj sovražijo Grki, Francozi in Srbi. Njihov nastop, ko se vozijo ali izprehajajo po ulicah, bodisi častniki ali preprosti vojaki, mornarica ali artiljerija; oni hladni način, kako častniki zvečer v rjavih civilnih površnikih s palico v roki, sportsmani, ošabno stopajo po kavarnah; te lepe postave, od starega polkovnika pa do mladega poročnika, ki se zde, da hočejo podnevi s svojimi daljnogledi, biči in cigareti ohraniti svojemu delu obliko dirkališča v vojni, vse to napravljajo vtisk gospodarskega naroda, ki se v vsaki tuji deželi brez pravnih naslovov in znanja jezikov čuti doma in zna ukazovati. Nikjer se ni bolj kot tu, kjer sem jih mogel opazovati kot nespoznan sovražnik, utrdilo v meni prepričanje, da naj se ne zaničujem kak narod kakor kak človek zato, ker razume umetnost, da daje drugim delati zase. Ali ni umetnost sviranje na piščali? Brezhibnost njihove opreme, finost njihovega ponašanja, njihovo bogastvo in dostojanstveno, vse to mi je dajalo manj poudarka za ono zasmehovanje, ki pri nas vlada po vseh ulicah, kot pa za kulturno historično razmišljanje o ulogi, ki naj jo igra kak narod, in o času, kdaj jo konča.

Poznam tudi nasprotno stran in tu jo vidim. Kakor gotovo so napačne vse vesti, ki slikajo vsiljenost tu kot drzne roparje, prav tako je veliko slučajev brezmerne pijanosti med angleškimi vojaštvom. Sam sem kupoval od njih, kar prodajajo že tedne sem, ker jim njihov vsakdanji shilling ne zadostuje za whisky. Nikdar niso bili v Solunu bisquiti, konserve, črevlji tako poceni kot danes, in vsaka nemška gospodinja mi je pripovedovala, kako poceni kupuje. Francozi so sluge, so deloma živina. . . . Dvajset četveroprednih voz gre po nabrežju, a vsakega vodi francoski trenski vojak. Vsi so težko obloženi z lesom, ljudje na prednjih konjih pa obrizgani z blatom ter udrihajo z bičem in kolonejo. Ob prihodnjem vogalu stoji angleški jezdnji hlapec v brezhibni obleki, roke v žepu, vajeti na roki, pipo v ustih in kupuje tankaj mandarina. Čeprav je ta slika morda le slučajna, pa je vendar obenem simbol za vse, kar se dogaja tu, kar se dogaja sploh, v tej vojni med Angleži in Francozi. Včasih baje sedaj v znamenje zboljanih razmer obstane kak angleški avtomobil, da se vselej vanj Francozi. Ne pozdravljajo se nikdar. Po ulici prihaja bataljon Skotov. Za njim gre bataljon francoske artiljerije. Če se primerja obleka, nastop, znaostnost, se vidi, kaj zopet gospodarji in sluge, pri čemer pa nikakor ni treba misliti, da bi sluga zaostajal za gospodom glede hlačbrosi. Vkljub temu se pa tu, kakor že v miru, šele prav povsod govori francoski. Za Angleže so seveda ustanovili poseben časopis, ker ne znajo čitati »Independence« in »Opinion«. Od teh dveh naivnih listov se zelo prospošno razlikujejo »Balkan News«, ker priobčujejo nemška vojna poročila. Nahajajo se v angleškem listu celo zasmehovanja francoskih pretiravanj, ki bi bila prepovedana celo v do-

tipnem kotu londonskih časopisov. Tako n. pr. vest, da je francoski podvodnik na trgu de la Liberté v Solunu potopil tri nemške križarke.

Med gospi in služabniki, ki danes dajejo obeležje mestu, se stiskajo nezadovoljneži, in to so Srbi in Grki. O turškem predelu mesta, ki šteje kakih 20.000 ostrašenih Turkov, je bolj molčati. Nahaja se tu tudi nekaj Rusov in Italijanov z njihovih vojni ladij, ki so zasidrane tam zunaj. Toda ti ne veljajo, niso v modi. Laskavi napis neke restavracije pravi samo: »Aux Anglais, Français et Serbes«. V svojih skoro črnih uniformah, z zlatimi ovratniki, svojimi temnimi, obrtiti četverooglatimi igralnimi obrazmi stopajo ruski častniki goridol po veliki glavni cesti, ki se imenuje sedaj »rue Venizelos«, dočim pa Srbi v svojih škofovskih čepicah in rjavih uniformah čemerno sede za umazanimi kavarniškim mizami in se zdi, da ne upajo več na osvetlo, ki naj bi se naslanjala na zaveznike, ki so se izkazali tako slabo. Kar se je srbskih čet zateklo semkaj, se sestavljajo iznova. Srbske begunce bolj pomilujejo kot pa podpirajo. Zaposleni so pri gradnji bolnišnic, vojašnic, skladišč, ki jih grade zavezniki v okolici mesta, kot da bi večno hoteli ostati tu. Kdor med Srbi le more, potuje v Pariz, in ker zato pokupujejo vse zlato, dočim ententa plačuje vse v grškem papirnatem denarju, je vrednost zlata zrastle že do neverjetne višine. Silno pa bogate menjalci zaradi pomankanja drobiža, ker služijo po pet odstotkov pri menjavi. Sploh je onih 80.000 španjolskih židov, ki se nahajajo tu in imajo v svojih rokah vso trgovino, med nezadovoljnimi domačini relativno še najbolj srečnih, toda vse se mora tresti pred onim trenutkom ko se solunska akcija konča v dimu in plamenu. Ob praznikih se v svojih starih nošah vozijo po nabrežju lepe židovke, zavite v pisano zagrinjalo, s smaragdno zelenimi pečani, obšitimi z biseri. Vozovi postajajo pred kinematografi, kjer hebrejski napisi obetajo zapadnoevropski užitek.

Med vsemi temi tujimi narodi se giblje ostarelo domače posadke hladnokrvno in dostojanstveno. Je to zadnja grška divizija, ki pa je morda tudi že ne bo več tu, ko bo priobčen ta dopis. Ti grški častniki in moštvo občujejo samo med seboj. Tudi v gneči na ulični železnici ni videti nikdar Grka v pogovoru s Francozom. V svojih debelih, zelenih uniformah s čepicami, ki jih krasí modra kokarda in srebrna krona, se vedejo po načinu vojaštva na jugu. Ho-dijo mimo naših konzulatov, na katerih so med tisočimi drugimi trobojnicami sametno plapolale štiri sovražne zastave, ki so naenkrat morale izginiti. Za kratek čas. Ali pa je morda tudi ljudi, ki se strinjajo z onim človekom, ki je v bližini konzulatov pravkar otvoril kavarno? Na visoki lestevici je stal slikar in ravno dovrševal napis: »A la victoire finale«. Ta kavarnar je najpremetnejši Grk v Solunu. Ne vprašuje, kdo bo zmagal, in lakonično ponuja svoje prijateljstvo takoj tudi onim, ki morda v kratkem zasedejo Solun.

2 zapadnega bojišča.

BERLIN, 6. (Kor.) Veliki glavni stan, 6. januarja 1916.

Na fronti so se vršili mestoma od časa do časa živahni topovski boji. Sovražnik mesto Lens neprestano obstreljuje. Severovzhodno Le Mesnila je bil napad sovražnika z ročnimi granatami z lahko odbiti. Napad sovražnega letalskega brodovja na Douai je bil brezuspešen. Nemški bojni letalci so sestrelili dve angleški letali. Eno je sestrelil poročnik Boelke, ki je uničil s tem sedmo sovražno bojno letalo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Angleške izgube.

LONDON, 4. (Kor.) Zadnji seznam o izgubah izkazuje 89 oficirjev in 500 mož.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 5. (Kor.) Ministrski predsednik Asquith je pred polno zbornico predložil zakon o vojaški službeni obveznosti in je zagovarjal stališče, da se v rekrutnem načrtu od lorda Derbyja določeni zgledni rok podaljša in da se vsi neporočeni, ki niso oproščeni, takoj vpokličejo k armadi. Asquith je izražal nado, da bo v zakonu navajana službena prisilnost nepotrebna. Zakon stremi po avtomatičnem vpoklicevanju neporočenih in vdovcev brez otrok od 18—41 let, ki nimajo pravice do oproščanja. Dotičnike bi se 5 tednov po veljavnosti zakona smatralo kot priglašene. Oprostitev bi se nanašale na one, ki izvršujejo nenadomestljiva dela, in one, ki skrbje za družine. Komur nasprotuje vest, bo oproščen le službe na bojišču. Zakon ni veljaven za Irsko. Dalje je Asquith izjavil, da postane sistem skupin zopet veljaven. Moški se zamorejo priglasiti v skupinski sistem še pred veljavnostjo zakona. Sir John Simon je utemeljeval svoj odstop iz kabineta in naglašal, da je prostovoljnost narodni življenski princip. Kritiziral je, da je posegla vlada po sili, predno je bilo konsta-

tirano, ali je število faktično za vojaško službo v poštev prihajajočih poročenih čisto neznatna manjšina.

Pri debati o novi municijskega zakona je Pringle opozarjal na položaj v Clydeskemu ozemlju, ki meji na revolucijo. Lloyd George je izjavil, da nezadovoljstva delavcev ni smatrati kot upor proti vladi, ampak proti voditeljem strokovnih organizacij. Pri debati o službeni obveznosti je izjavil Redmond, da Irci ne morejo glasovati za predlogo. Bivši vojni tajnik Seel in Bonar Law sta nastopala za službeno obveznost, ki je za zmogovito nadaljevanje vojne potrebno. Debata je bila nato odgojena.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 5. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Dardanelska fronta: Dne 4. januarja popoldne precej srditi topovski dvoboj in boj z metanjem bomb. Sovražnik je nameril svoj ogenj predvsem proti našemu središču in našemu desnemu krilu. Eno križarka in ena oklopna sovražnika sta se udeleževale tega boja. Popoldne sta ena oklopna in ena monitor srdito obstreljevala iste postojanke in sta povzročila le neznatno škodo v zelo majhnem delu strelskih jarkov. Naša artiljerija je energično odgovarjala in je uspešno obstreljevala izkrcevališči Seddl Bahr in Teke Burnu kakor tudi zbirališča čet. Zadel smo enkrat križarko, ki je ustavila ogenj. Dne 3. t. m. so naše ožinske baterije ob anatolskem obrežju srdito obstreljevale izkrcevališči Seddl Bahr in Teke Burnu. Odgovor sovražnika na to obstreljevanje je bil kljub znatni potratu municije slab. Dne 4. t. m. so obstreljevale baterije sovražne čete, ki so delale pri Seddl Bahr in v okolici kakor tudi pri Teke Burnu, in so imele znaten učinek med četami. Eno naših povodnih letal je izvršilo uspešen poizvedovalni polet nad Imbrom in Seddl Bahrom in je vrlo tri bombe na izkrcevališča severno Seddl Bahr kakor tudi na ladje v okolici tega kraja. Val dima, ki se je dvignil vsled teh bomb, je dokazal uspeh tega napada. Plen pri Ari Burnu se je zvišal za 2.000 zabojev ročnih granat, eno poljsko kuhinjo z vsem materijalom in za množino železnih, z municijo napolnjenih zabojev.

CARIGRAD, 5. (Kor.) Po semkaj došli poročila iz turškega vira so napadli Rusi z več kakor 2.000 mož kraj Skeno in Amikem Aserbejdžanu, ki je bil zaseden od turških čet in prostovoljcev. Rusi so bili vrženi nazaj in poginili v okolico Urmije, kjer so imeli težke izgube.

Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe.

DUNAJ, 5. (Kor.) Ministrstvo za deželno brambo smatra za potrebno, da glede prošnje za oprostitev od črnovojniške službe v splošnem interesu razglaši sledeče: 1. Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe je, ako gre za javne interese, načeloma vlagati pri političnih o-krajnih oblastih. Pripominja se, da osebe razmere črnovojniških obvezancev samo v izvanrednih, nedvomnih in uradno dognanih slučajih upravičujejo oprostitev od črnovojniške službe. 2. Tvrde, ki so jim poverjene vojaške dobave, imajo prošnje za oprostitev svojih nastavljenecv vlagati na vojno ministrstvo. 3. Za naprej se na prošnje za oprostitev, vložene na ministrstvo za deželno brambo, kakor tudi na prošnje za kratek dopust, ki so jih svoji v aktivni vojaški službi se nahajajočih oseb pomotoma naslovili na ministrstvo mesto na predpostavljeno poveljništvo, in dalje na brzojavne urgence takih prošnje sploh ne bo od-govarjalo. 4. Ovdabe o domnevnih sleparijah glede oproščevanja od črnovojniške službe, se bodo natančneje preiskavale samo tedaj, ako bosta natančno označena ime in naslov ovaditelja. Anonimne ovad-be se ne bodo upoštevale.

Proti povišaniam cenam moke.

DUNAJ, 5. (Kor.) Po nalogu načelnik-stva nemških socialnih demokratov se je podala danes deputacija k notranjemu ministru, princu Hohenloheju, kateremu je razložila, da je v interesu delavstva potrebno, da se odpravijo povišane cene moki. Minister je izjavil, da se bo zadeva podrobno proučila, ter je obljubil, da se reši tekom nekaj dni.

Italijani postajajo — religiozni!

»Kölnische Zeitung« piše: Navajeni smo od italijanskih nacionalistov, in deloma tudi od drugih Italijanov sedanosti, da se nekoliko prelahko povzdigajo nad druge »barbarske« narode, kakršni smo mi, ako gre za preceenje duševnih darov, u-metniških sposobnosti, kulturnih del in slinčnega. V tem večje začudenje doznaje-mo iz božičnega članka »Tribuna«, da ita-lijanski narod nadkrljuje nas Nemce tudi v — krščanskem mišljenju! To začudenje je opravičeno s tem, da smo težko kdaj naleteli v liberalnih listih Italije na sledi kakega verskega čustvovanja.

»Tribuna« piše na Božič pod biblijskim naslovom »Pax hominibus«: »Ker smo

gotovi, da ne govorimo z govornice nemškega rajstaga, moremo danes s povzdignjeno glavo in brez strahu pred tolnačenji, ki ne pristojajo nam, tudi to pot, kakor vsako leto, ponoviti besede polne obetanja: »Pax hominibus bonae voluntatis«.

Potem si nadevle »Tribuna« — proti svojim navadaj — duhovniško obleko in pripoveduje o smislu krščanskih besed »mir ljudem, ki so blage volje«. »Ah, kdo so to — tako se končno vprašuje rimski list — ti ljudje blage volje?« Odgovor daje »Tribuna« sama: »Ne moremo priznati našemu sovražniku, da bi imel na isti stopnji kakor mi, ali pa še več, da bi sploh imel pojma v onem obetanju in tistem višjem idealu, ki neizogibno leži v besedah Nazarencu, brez katerih tudi sama krepost poštrevovanja nima več nikakega smisla, ali pa dobiva kriv religioz-nen smisel ter se izpreminja naravnost v nepobojno posvetno praktilko, postaje izdajstvo in neozdravljiva znota — da celo znota par excellence. Za ta ideal in za to obetanje pravice se borimo danes proti naravnost najdrzejši grožnji, proti temu idealu naroda (nemškega), ki se je do vratu pogreznil v znotaj in dobiva samo navidezno in začasno moč iz zbesnega duha poštrevovalnosti za neki — nesveti ideal. Ali proti onemu drugemu idealu se v resnici bori«.

»Kölnische Zeitung« pridodaja: »Ko se nemški čitatelji nekoliko oddaljejo od začudenja nad to propovedjo, prasne gotovo v smeh nad samim propovedniškom, ki se je sicer odel v talar, ali s tem ni mogel nič zakriti svoje konjske noge, niti zatajiti svoje mestofelske naravi.«

Mi pa, ki od bližje poznamo te svoje sosede, ki vemo, da niti v najresnejših stvareh in trenutkih ne morejo biti drugačni nego teatralični in — neresni, mi se ne čudimo in se ne smejejo. Znani pre-govor pravi, da na morju, ko besne strašni elementi, se uče ljudje moliti. Krvave glave, ki jih odnašajo od soške fronte, pa delajo italijanske zatajevalce vsake religije — religiozne, da se blasfemično spominjajo Krista, njegovega rojstva in tola-žilnega blagovestja iz svete božične noči. V teži zadregi potrebujejo tolažbe. V tem je ključ za razrešitev zagonetke, za-kaj da italijanski iredentovci postajajo — pobožni.

Odredba

c. kr. namestnika v Trstu in na Primorskem dne 5. januarja 1916, št. Gew. III. — 15/1 — 1916, o izpremembi cen za razprodajo moke na drobno.

Temeljem ces. odredbe 21. 6. 1915, drž. zak. št. 167 se odreja:

Član I. Z namestitveno odredbo 17. 8. 1915, drž. zak. št. 25 določene cene za razprodajo moke na drobno se razveljavljajo.

Namesto teh cen morajo veljati naslednje za kilogram: V Trstu in okolici: v pokneženi grofiji Goriski in Gradiškanski: pšenični zдроб in moka za peko 1'20 K, moka za kruho št. 1. — 1 K, moka za kruho št. 2 — 85 v, moka za kruh 55 v. V mejni grofiji Istri pšenični zдроб in moka za peko 1'21 K, moka za kruho št. 1 1'01 K, moka za kruho št. 2. — 86 v, moka za kruh 56 vln.

Član II. Ta odredba stopi v veljavo z dnevnim razglasitve.

Trst, 5. januarja 1916.

C. kr. namestnik:

Friesl r.

† Fran Povše.

Izenada je posegla smrt s svojo mrzlo koščeno roko v vrsto slovenskih odlič-njakov ter odprla vrzel, ki je ne bo lahko izpolniti.

Državni in deželni poslanec, odlični slovenski nacionalni ekonom, strokovnjak v stvareh narodnega gospodarstva in naj-gorečnejši zastopnik interesov našega kmeta, gospod Fran Povše, se je ločil iz življenja.

Imperativ blagega človeškega čustvo-vanja je, da pred veličastjo smrti utihni vsako osebno nasprotje, vsaka mržnja, da bodi pozabljeno, kar je bilo morda kdaj med pokojnikom in nami neprijetnega, in govori naj le čut prijeteto do preminolega, ki naj mu ohranimo kak spomin. Napram Franu Povšetu smo izvrševali to zapoved človekoljubja že za časa njegovega življenja: osebno smo ga visoko spoštovali — vsi! Ob mrtvaškem odru moža, kakršen je bil Fran Povše, pa mora utihniti tudi vsako politično in strankarsko nav-skrizje in klanjati se moramo globoko pred spominom moža, ki ga je skozi vse življenje vsikdar vodila najresničnejša in najgloblja ljubezen do svojega naroda, ki je to ljubezen vsikdar praktično izvrševal z neutrudno vnemo, ki je vedno le do-bro hotel svojemu narodu, le po dobrem stremil, le dobro delal in mnogo dobrega dosegel! Njegovo življenje je imelo bo-gato vsebino: poštene namene so mu venčali bogati uspehi.

»Slovenec« podaja o Povšetu kot delavcu za korist svojega naroda to-le karakteristiko:

»Povše je bil agrarec v pravem pomenu besede, v onem pomenu te mnogokrat napačno tolmačene besede, ki izraža temeljno resnico in najvišjo vsebino vse narodnogospodarske modrosti. Človeški rod mora živeti na zemlji in iz zemlje. Tako je njegova usoda. Zato je naravna in v resnici zdrava samo ona narodnogospodarska politika, ki je izrastla iz domače zemlje in ki si vzame za podlago krepak kmečki stan. Vsaka druga teorija zida gradove v oblaki in doživlja prej ali slej žalostno razočaranje.

Tak agrarec je bil Povše. Iz vsakega njegovega govora je zvenelo globoko umevanje upravičenih interesov vseh gospodarskih stanov. Širok pogled na vse potrebe človeštva mora imeti, kdor hoče z vplivnim glasom poseči v tako komplicirani stroj sedanega gospodarstva. Z vsem je zagovarjal Povše kmetijske interese in skrbel za vsak mogoč napredek v produkciji. Kar je pa za kmečki stan dobrega storil, je v korist vsem drugim stanovom.

Da, tak je bil Fran Povše kot politik in kot — človek. Koncilijantnost je bila njegova karakterna poteza. Odrne osebnosti — tega najodurnejšega pojma — zdravega strankarskega življenja, zastrupljenih političnih razmer — Fran Povše ni poznal. Zato je užival visoko osebno spoštovanje tudi pri političnih nasprotnikih. Osebnega sovražnika ni imel Fran Povše. Bil je pravi duševni vrstnik pokojnega, blagega in nepozabnega dra. Ignacija Žitnika, do katerega so se s polnim zaupanjem in vsikdar tudi s polnim uspehom — seveda, kolikor je bilo v njegovi moči — obračali tudi politični nasprotniki. Zaprošen za kako pomoč, ni vpraševal, kdo je prosilec, h kateri stranki pripada, je-li volil nje ali ne: vedno se je smatral kot zastopnika narodne skupnosti. Ob vsej doslednosti in izvajanju svojega programa, ob vsej zvestosti do svojega naziranja in svojih načel, je imel blago srce tudi do njih, ki drugače mislijo. Bil je vzor pravega, vestnega, čustvenega poslana in zastopnika interesov ljudstva.

Tak je bil tudi Fran Povše. Zato ne zadavlja njegova smrt težko le stranke, kateri je pripadal, ampak težka izguba je to za vse naše narodno javno življenje, za vse snovanje in prizadevanje. To tembolj, ker je zbog svojih osebnih kvalitete užival velik ugled tudi navzgoraj in splošno spoštovanje pri vseh političnih faktorih. Brez razlike stranke ga je štel naš parlament med svoje prvostupne moči. Zato mu je ves narod naš — brez ozira na politično diferenciranje — dolžen globoke hvalečnosti.

Umrli je mož redkih vrlin, kakršni so redki v sodobnem razburkanem političnem življenju. Pogrešali ga bomo živo in težka bo nadomestitev.

Počivaj v miru — Fran Povše: Narod ti ohrani najblažji in hvaležen spomin.

Odkod draginja živil, posebno mleka in mesa.

V torkovem »Slovencu« je priobčil pravkar tako nenadoma umrli državni in deželni poslanec kranjski in predsednik Kranjske kmetijske družbe, g. Fran Povše, zanimiv odgovor na vprašanje, ki stoji na čelu tega sestavka. Ker je spis splošnega pomena in zanimiv tudi za nekmetovalca, naj ga priobčimo tu v obširnejšem izveščku: G. Povše je pisal:

Da je mleko poskočilo v ceni, temu imamo iskati največ vzroka v pomanjkanju močnih krmil; teh nimajo živinorejci, to naj uvažujejo meščani, ker tudi za drag denar ni mogoče kupiti otrobov, lanenih preš ali tropin itd. V svojem poročilu v mesecu novembru o dejanskem položaju, v katerem se nahaja cela Avstrija glede otrobov, sem navedel, kako skrajno skromna količina otrobov odpade na Kranjsko, prava homeopatična doza, tako sicer, da bi odkazani otrobi niti za en mesec dni ne zadostovali; a še te skromne, pičle množice ni! Olinatih tropin tudi za zlat denar ni dobiti; pred mnogimi tedni so kmetijske korporacije že naročile več vagonov teh krmil, a zaman hodimo povpraševati, ali so že došla ta krmila. To naj uvažujejo tudi tisti, ki ne morejo presojati, ki ne vedo, kako se imajo molzne krave krmili, da velja, da krava skozi gobec molze in da krava, ki dobiva le sirovo, pusto klaho, morda še celo slabo seno in slamo, ne more dati kaj prida mleka; ne-le, da pri taki klaji malo molze, ampak tudi mleko ima malo tolsče v sebi.

Dejstvo je, da se vsled pomanjkanja otrobov in olinatih tropin dobiva sploh manj mleka. K vsemu temu se je letos pridružila še bolezen slinavka. A prav za take krave bi bilo prepotrebno, da bi se jim pokladala močna krmila, posebno otrobi in preše, a teh, kakor že rečeno, ni tudi za drag denar dobiti. Pa še drug vzrok se je pridružil, to je odčaja stru ti-soč centov sena za vojaške potrebščine. Zanimivo bi bilo dobiti podatke, koliko ti-sočev meterskih stotov se je sena že prodalo. Zelo dvomljivo je, ali bo našim živinorejcem mogoče živino preživiti do prihodnje senene košnje, vsaj dohajajo poročila osebno z Gorenjskega in Notranjskega, da so senene zaloge že zelo prazne, tako da nekateri že sedaj prodajo živino, a kaj bo na spomlad, ko bo treba živine, volov za oranje? Sena malo, močnih krmil nič, to da misliti! Zato moramo vse sile zastaviti, da pride na Kranjsko krmil, kar nam gre, in ne tako, da so se otrobi takoj oddelili n. pr. na

Češko in Niževavstrijsko v polni meri, k nam pa tudi itak pičla količina ne pride.

Nadaljni vzrok pomanjkanju mleka je, da se je tudi precejšno število krav rekviriralo. Vojaške oblasti hočejo dobre molzne, in visoko breje krave prepustiti za nakupno ceno kmetovalcem ali jih zamenjati; zato je nujno priporočilo, da naši gospodarji osebno v okolihu mest sežejo po tej ponudbi.

Za prehrano ljudstva je mleko največjega pomena; mladina, otroci, bolniki ga morajo imeti. Istotako je treba veliko mleka za vojaške bolnišnice. Skratka: ker je tudi za kmetško ljudstvo, pa tudi za delavske, rokodelske rodbine mleko še najcenejša hrana, ki pri tej dragini za-bele, masti in olja odpornosti in veliko za-leže v prehrani, mora se pravodobno vse preskrbeti, da se zagotovi toliko pomembna hrana za ljudstvo. Kjer ne zmorejo okoličani mest te dobave, pritegniti se mora dobava mleka iz ozadja, če tudi z marsikaterimi težkocami in stroški. Na kmetih se bo še našlo mleka, zato treba stopiti v dogovor z mlekarskimi zadrugami. Sedaj pa čas zime bo to mogoče, za poletje pa bo pač zelo težavno: a do tja pa pride zelena krma, ki bo mlečnost pospešila tako, da bo v bližnji mleka dovolj.

Končno se mora tudi še navesti, da četudi so ženske za oskrbovanje hleva uporabne, se vendar pogrešajo moške in žal da bo sedaj, ko bodo morali od doma starejši moške (43. do 50. letni), še huješe pomanjkanje ljudi za oskrbovanje hleva. Zeteli je le, da bi se visoke oblasti ozirale na odredbo, po kateri se morejo starejši letniki, če je dokazano, da so edini pri hiši za hlevsko oskrb, in če je na kmetiji veliko živine — začasno oprostiti. Stvar je resna, pa tudi največje važnosti, zato naj v to poklicani pravočasno store vse potrebno. V prvi vrsti pa moramo izsiliti, da dobimo močnih krmil, katera naj se onim, ki dobavljajo mleko za občno prehrano, v prvi vrsti oddajajo. S tem se bo najnujnejši potrebi odpomoglo. Pa tudi za prehrano po deželi je skrbeti, ker ne-šteto ljudi živi na kmetih, ki morajo kupovati mleko, katero je prav za te sloje prepotrebno, ker masti si ne bo revnejši mogel kupiti, z mlekom pa bo mogel zav-zivati sicer puste domače jedi.

Glede draginje mesa, posebno prašičje-ga, in masti, bi bilo navesti približno to-le: S krompirjem in repo se ne da doseči pita-nega prešča, žita, otrobov in olinatih preš pa ni; pa tudi koruze ne, katere vkljub visoki ceni za prašiče vendar ni mogoče rabiti za pitanje, če bodo brez-vestni oderuški ogrski trgovci stavili take cene za koruzo, kakor je n. pr. te dni neki ogrski trgovec ponudil par vagonov koruze po 105 K meterski stot! Gospoda po mestih naj uvažuje, da je moral polje-delec oddati svojo lepo pšenico po 34 K in prednji ogrski špekulantje se pa os-meljajo zahtevati za koruzo 105 K!

Odkod izvira nenadoma nastalo po-manjkanje moke, sploh žita za kruh, dan-es ne bom razpravljaj; stavl sem svoj tožadveni samostalni predlog za sejo vojničnega prometnega zavoda, ki se bo vršila na Dunaju sredi meseca, da se prisili, da se objavijo statistični izračuni o zadnji žitni letini na Avstrijskem pa tudi na Ogrskem. Če vzamemo za podla-ga računa slabejšo žitno letino, n. pr. ono iz l. 1913, ki je znašala (v celi državi avstro - ogrski): 66,500,000 kvintalov pšeni-ce, 40,600,000 kv. rži, 32,000,000 kv. ječ-mena, 42,150,000 kv. ovsa in 56,980,000 kv. koruze; ona iz leta 1914: 63,000,000 kv. pšenice, 44,000,000 kv. rži in 55,000,000 kv. koruze, se mora vsiliti mi-sel, da četudi ni v izobilju žita, pa pri ta-ko utišeni porabi bi morali vendarle izhajati. Tudi v malo ugodni letini, v ka-teri je pšenice in rži za prehrano (odbiti, kar je za seme) ostalo 95,400,000 kv. žita (topleg še 55,000,000 kv. koruze), se je iz-hajalo; ker država šteje 53,000,000 ljudi, in odpadlo je na glavo prebivalstva 180 kil žita. Če vzamemo v poštev sedanjo rracijo 250 gramov, pride letno na osebo 91 kil; torej bi morali izhajati tudi v rraciji 500 gramov na osebo. Vsa poročila pa so se do jeseni glasila, da je bila na Ogrskem l. 1915. boljša žetev, torej je toliko bolj opravljena misel, da morajo biti tam zaloge žita in te morajo priti na dan!

Razne politične vesti.

Grof Tisza in narodnost na Ogrskem. V svojem novoletnem govoru se je spominjal ogrski ministriški predsednik grof Tisza tudi nemadarskih plemen. Eno glavnih načel ogrske politike — je rekel — mora biti ta, da se ustvari duševna harmoni-ja s plemeni, ki žive v ogrski domovini. Vzrok udanosti vseh prebivalcev je v tem, da narodna ogrska država, enotnost politič-kega naroda, ni zgrajena na zati-ranju, marveč na podlagi po-polne pravne enakosti in dale-kožežnih enakih pravic različ- nih jezikov in kultur, potem na dobrohotnem podporanju različnih kulturnih in socialnih interesov! Po tej poti moramo nadaljevati. Pomanjkljivosti, ki se kažejo tu pa tam na našem državnem orga-nizmu, moramo izpopolniti!

Lepo je govoril grof Tisza. Ali povedano bodi, da vsa minolost madjarske politike na Ogrskem — saj so Madjari tam doslej edino gospodujoče plemo — ni bila v soglasju s temi lepimi izjavami. V teoriji, v pisanih za-konih morda da, ali teorija je bila nedo-gledno oddaljena od — prakse. Saj grof Tisza sam priznava — pomanjkljivosti na ogrskem državnem organizmu. In še kake „pomanjkljivosti“ so bile to na škodo nema-djarskih narodnosti!! V minolosti ni bilo tako, kakor je govoril grof Tisza. Ali se

smemo nadejati, da g. ministriški predsednik resno misli s pripravami za drugačo bu-dočnost? Ako je temu tako, ako res ho-če besede izpreminjati v dejanja, ulegne priti do sporazuma z narodnostmi, in do znosli-vejših razmer.

Narodna vzajemnost na Češkem. Vrsta čeških vodilnih politikov raznih me-ščanskih strank je izdala oklic, v katerem se poroča, da so se podpisanci — sledeč splošnemu klicu po ujedinenju meščan-skih strank v eno stranko in teh veleres-nih časih — sestali na posvetovanja o tem, kako naj se to prizadevanje uresniči-jim prej. Konstatirajo z veseljem, da se je v kardinalnem vprašanju glede potrebe tako enotne stranke doseglo popolno so-glasje, vsled česar so sklenili, da se bodo posvetovanja nadaljevala. Uspehi se pri-bližajo eksekutivnim odborom udeleženi strank v proučanje in sklepanje. — Na proglasu niso podpisani zastopniki agrar-čev, katoliških konservativcev, konservativnega veleposlavitelja in socialnih demo-kratov. Toda nadejati se je, da se dose-že tudi s temi strankami sporazum, da bo akcija za ujedinenje narodnih sil krona-sa s popolnim uspehom. Češki listi izražajo nado, da pride potem do skupne izjave narodne volje. »Narodni politika«, nagla-ša, da je dosedanje neuspehe narodne po-litike zakrivila nesloga, ko so stranke marsikako dobro zaželeno stvar prepre-čale le zato, da je njihov nazor obveljal. Sedaj pa je prodrlo prepričanje, da treba ustanoviti enotno parlamentarno zvezo poslancev češkega naroda. Pot ujedine-nja poslancev ne zadošča. V vseh slojih naroda mora priti do soglasja glede po-trebe in želja. Prepričati treba nepotrebo strankarstvo, da bo narod svoja strem-ljenja koncentriral v složenem postopanju na narodnem polju. Zato predlaga, naj se določi enoten narodni program. S preda-vanji in publikacijami naj se vsi sloji na-roda pouče o škodljivosti cepilja sil po preobilni družtev, s čimer se zapravlja premoženje naroda in posameznikov. Naj se torej ne ustanavlja več društev, ki imajo za svoje delovanje isto smer. Kolikor jih je odveč, naj se razpuste, ker bo imela stvar od tega večjo korist, nego od deljenja v razna društva. To velja tudi za izobraževalna, pevška, di-letantska in telovadna društva. S tem se bo štedilo s časom in denarjem in bo bla-žilo strankarska nasprotstva. Vse to je napisano kakor nalašč tudi za nas Sloven-ce, posebno tudi zaključek: »Vemo, da smo mal narod; Skrajni čas je torej, da to celjenje preneha, ko uradnik ne more biti tam, kjer je delavec, doktor ne tam, kjer je rokodelci! Izkratka: proč z delo-vanjem po kastah, ker le po koncentriran-jem življenju hrvatskega naroda za časa skupnega naroda je možno dospeti do cilja, po katerem stremimo«.

Juraj baron Rukavina, ki je bil tesen somišljenik in soročitelj pokojnega Ante Starčevića, ter uvaževan hrvatski politik je umrl dne 30. m. m. v 82 letu svoje do-be. Pokojnik je igral važno vlogo v politič-nem življenju hrvatskega naroda za čase svoje krepke moške dobe, posebno pa v osemdesetih in devetdesetih letih. Leta 1895 pa, se je ločil od Starčevića in se pridružil Franu Polnegoviću, ki je prišel v navskrižje s stranko. Pokojnik je bil iskren hrvatski rodoljub in pravi aristo-krat, ki je užival veliko spoštovanje ne le med somišljeniki, marveč v vsej hrvatski javnosti. Več let je bil predsednik stranke prava in je znal ohraniti njene edinstvo. Pozneje je prišlo do navskrižij, irakcije so postajale vedno gostejše, dok-ler ni končno prišlo do razkola in sece-zije najboljših elementov. Stranka se je razdvojila v pristaše Mile Starčevića, ne-čaka Ante Starčevića, in v — frankovce. Poslednji so mnogi izgubili na številu in na vplivu med narodom.

Domače vesti.

Imenovanja za častnike. Za častnike so imenovani Stanko Dimnik, Antonin Gasparšič iz Trsta (pri železniškem polku) in Egon Jezeršek, učitelj na Ciril-Metodovi šoli v Trstu (pri alpinskem polku).

Včerašnja ponovitve »Marijane« je pri-vabila v »Narodni dom« zopet lepo šte-vilo občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo dogodkom na odru. — O igri sami, ki se je uprizorila že večkrat na Tržaškem, mislimo, da nam ni treba razpravljati. Stvar srednje vrednosti, ki pa zahte-va nekoliko prav dobrih igralskih moči, kakor za naslovno ulogo Marijane, zdrav-nika, gospe Zofijo ter obeh prijateljev — delavcev. G. ca Ponikvarjeva nam je zna-na kot pristen igralski talent in si je te-žavno ulogo Marijane zamislila in tudi iz-vajala prav dobro. Da je tuptam v onih nesrečno dolgih samogovorih in dvogo-vorih zmanjka sile, je pač lahko umevno, kajti vzdržala bi težko celo najrutiniranejša igralka. Sicer pa, kakor rečeno, vsa čast jej na tej ustvaritvi. Zdravnik g. Stok-e je bil izboren, kvečjemu če bi bil oni izraz prezira napram Teobaldu od prvem sestanku nekoliko zmernejši. G. ca Zelez-nikova, stara znanka iz boljših časov na-šega gledališča, je podala gospe Zofijo s finim čutom. O vseh drugih ulogah mora-mo reči, da so bile pripravljene dobro, da so se igralci resno trudili, da bi zadostili svoji nalogi. Da so bili posamezniki s svo-jim izgovorom, v svojem izrazu nekoliko preemoljeni ali tudi pretirani, da so bile kretnje kolikortoliko neokretne, nenarav-ne, je pač stvar, ki se da zboljšati edino

le z vajo in pogostimi nastopi, česar pa posebno v sedanjih časih od igralcev, ki niso igralci po poklicu, ni mogoče niti zahtevati, niti pričakovati. Vsekakor pa je vse hvale vredna njihova dobra volja, ki nam zagotavlja, da se našemu gledali-šču v boljših časih obeta zopet vstajenje. V splošnem je bila igra naštudirana prav dobro in tudi primerno režirana ter je tako dosegla vseskozi časten uspeh. Da so premori precej dolgi in občinstvo zato nekoliko nestrpno, je dejstvo, ki se ne da tako lahko popraviti, če se hoče — šte-diti, kar je edino prav pri prireditvah v dobrodelne namene. Če se počaka par mi-nut več, se prihrani za božičnico toliko in toliko kronic, ki bi se drugače morale pla-čati za pomočnike na odru. Tako ste ob sodelovanju igralcev in občinstva imeli obe uprizoritvi »Marijane« gotovo tudi lep materialni uspeh, ki izdatno pripomore k pokritju izdatkov za božičnico naše ženske podružnice CMD, katera je tudi v tako težkih časih, kakor jih preživljamo seč, obvarovala zime in mraza toliko naše ubožne slovenske dece. Zato pa tudi prirediteljem še prav posebno priznanje.

Mesina zastavljalnica. Jutri, 8. t. m., od 9. dop. do 3. pop. se bodo prodajale na dražbi dragocenosti serije 135., zastavlje-ne meseca junija 1914. na zelene listke, in sicer od štev. 256.800 do štev. 258.600.

Zagoneten dogodek. V neki hiši v ulici delle Acque stanuje, z nekim moškim živeč, 21 letna Ana Gličkova. Snoči, okoli šestih, so pa štiri druge ženske privedle Ano Glič-kovo na zdravniško postajo. Gličkova je imela na desni roki za pestjo široko rano, iz katere ji je na vso moč tekla kri. Ženske, ki so jo spremlje na zdravniško postajo, so povedale, da so Gličkovo našle že porezano na stanovanju njene matere v hiši št. 60 v ulici del Molino a Vento in da so jo od tam privedle na zdravniško postajo. Niso pa ni vedele povedati, kako da je Gličkova zadobila ono rano. Gličkova sama pa ni ho-tela ničesar povedati o tem, a ob enem tudi ni mogla, ker je bila vsled krvotoka tako oslaba, da ni mogla niti govoriti. Rano za pestjo desne roke ji je moral zdravnik za-šiti s petimi šivi. Sumi se — vendar pa to ni gotovo — da se je Gličkova kaj sprla z onim človekom, s katerim živi v dvajset za-konu, da je šla nato k svoji materi in da si je tam sama, s samomorilnim namenom po-rezala žile za pestjo.

Padel je na ulici. Včeraj dopoldne ob desetih je po nesreči padel na javni ulici 49-letni poštni uradnik Fran Derger, ki stanuje v Škorklji v hiši št. 301. Padel je pa revež tako nesrečno, da si je pri tem izvinil levo roko za pestjo ter se nekoliko ranil na levem kolenu in bolj težko na glavi. Spremlili so ga na zdravniško postajo, kjer mu je službojoči zdravnik podelil slučajno primerno pomoč.

Pri kvačkanju. 26letna Margarita Casa-nova, ki stanuje v ulici Amalija št. 25, si je včeraj dopoldne pri kvačkanju zapicila kvačko v sredinec leve roke. Vsi njeni pos-kusi, da bi si jo izdrla iz prsta, so bili brez uspeha, vsled česar je morala na zdrav-niško postajo, kjer ji je zdravnik izdrl kvačko ter ji izlečil malo ranico na prstu.

Umrli so:

Prijavljeni dne 6. t. m. na mestnem fizikatu: Basković Marijana, mesec dni, ul. Concordia št. 6; Braida Marija, 76 let, v zavodu „Austro-amer.“ pod Skednjem, begunka iz Gorice; Fragiaco Jospina, 2 meseca, ulico del Boschetto št. 19; Heidl Ernest, 60 let, Corso št. 17; Sancin Ivan, 64 let, Skednji št. 19.

V mestni bolnišnici dne 5. t. m.: Bajc Amalija, 47 let; Benolič Marija, 37 let; Picciola Petar, 72 let; Sele Marija, 19 let; Ušić Katarina, 81 let.

Izpred sodišča.

Predraga jetra.

Dne 14. septembra jutraj je prišla Marija Puntar, stanujoča v zagati del Pane v mesnico Josipa Cavalieri v ulici delle Poste 3 kupiti si jeter. Zazadunali so jih ji po 5 kron kilogram. Ker je Puntar drugje prej kupovala jetra po nižji ceni, se je obrnila do tržnih komisarijev Hella-ja in Agacicha. Ta dva sta prišla v mes-nico in se prepirala o resničnosti naved-be Puntarijeve, pregledala sta obenem, če je drugo meso v redu. Našla sta v le-denici dve teleti, ki niste bili pregledani v mestni klavnici, ker jima je manjkalo pečat klavnice. Za oba slučaja je bil Caval-ieri naznanjen kazenskemu sodišču.

Na razpravi, ki se je vršila v torek, pred okrajnim sodnikom dr. Albertijem, je obtoženec priznal, oba prestopka. Izgo-varjal pa se je, da je prodal jetra dra-žje nego prejšnji dan, ker je ravno isti dan dobil iz mestne klavnice vola z jetri po višji ceni.

Iz informacij, dobljenih pred razpravo, je pa izhajalo, da mestna klavnica ni pro-dala obdolžencu vola z jetri 14. septem-bra, ampak dan pozneje, to je 15. septem-bra. Izhajalo je tudi, da so jetra bila zara-čunjena na dan dejanja in prej po 4 K ki-logram v mestni klavnici. Konsumentom so mesarji prodajali kilogram po K 4.40 do K 4.64. Po zaslišanju prič Hella-ja, Agacicha in Puntarijeve, kateri so potrdili ovadbo, je sodnik zaključil razpravo in obso-dil obtoženca na teden dni zopora in 30 K globe, v slučaju neizpolnitosti pa druge tri dni zopora, radi pretiravanja cen in opustitve pregleda dveh telet po mestnih živinozdravnikih.

Obtoženec si je pridržal tridnevni rok za prigrisitev vzklia.

Vesti iz Goriske.

Še vedno v Gorici. Še je v Gorici, toda zelo redkih trgovcev in obrtnikov, ki jih znanci, ako jih srečujejo, začudeno vpraša-jejo: »Kaj, ali si še tukaj, ali pa si se zopet vrnil v Gorico?« Bil sem nekaj časa na

Vipavskem, ali vrnil sem se raje, nego da bi moral z drugimi begunci v Lipnico. To-variš pa je menil: »Jaz sploh nisem šel iz Gorice, pa tudi ne pojdem. Kam naj grem kupovat, ko je povsod slabše, kakor govore vsi, ki se vračajo.« Mnogo jih je, ki so imeli ob begu iz Gorice še lepe svetlice, a vrnili so se — praznih rok.

Seveda siplje sovražnik granate na mesto. Ali vsake hiše vendar ne zadavljejo. Sksi-vamo se pač po kleteh in ko je streljanje ponehalo, prihajamo zvečer na zrak. Tisti, ki nimajo kleti, se tišče v pritličjih, kjer morajo večina ležati na trdih ležalcih.

Znani trgovci, mehanik in lastnik gostilne »Pri kolesarju« v Stolni ulici ima gostilno, trgovino in delavnico odprto. Tovarna dvo-koles »Tribuna« mu je pa uničena. Nadalje imajo še odprto: Ernest Ernello, knjigovez Bednarič, gostilničar Kodernak, kavarna Le-ban, mesar Frandolici, trgovec Koren, Kato-liška bukvarna, hotel Zlati Jelen, trafikla Bajti Zavnik meh., Gosp. ulica, Drufovka v ist, ulici, gostilna Podgornik pri »Rdeči hiši«, spediter Hvalič, urar Šuligoj na Blacch. Tržaška ulica je skoraj izumrla. Le stari Miha Besednjak ne gre iz svoje hiše na koncu ulice. Tako trdi vedno. Nedavno je sedel na klopi pred svojo hišo. Hoteč zapoditi mačko, je vstal. Ali komaj da je napravil par korakov, je prihrčala granata ravno na klopi. Miha je vzkliznil preplašeno: Mačka mi je resila življenje! Vsi, kar nas je ostalo v Gorici, težko pričakujemo boljših časov: povrnite normalnih razmer.

F. B. G.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRA-CIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14. vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slo-venški jedilni listi.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Mastno tiskane besede se raču-najo enkrat več. — Najmanjša: pristojbina znaša 40 stotink.

Močno kavo se napravi samo z specializeto »AMERINO«. Gospodinja pokusijo lahko to kavo pri tvrdki »AXA« d. z. o. z., ul. Miramar št. 13 (skladišče). ¼ kg pristnega »AMERINO« K 1.85. 610

Trgovci in prekopovalci. Vojni »kremni« kvačkanje, nepo-kvarljivo fino pecco nudi hiter in dober zaslužek. Karton z 36, 72 ali 144 kosi K 4. Razposilja naj-manj 3 kartone. BRANDT, Ljubljana pošta 7. 630

Naznanilo preselitve! Trdka z manu-fakturnim blagom IVANČIČ & KURINČIČ v Gorici se je preselila začasno v Dornberg št. 148 (prej trgovina Andrej Pahor). Priporoča se cenj. odjemalcem vi-pavske doline. 634

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obrobki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 jutraj do 6 zvečer.

Umetno-fotografični atelje
Trst, ulica del Rivo št. 52 (pritličje) Trst
Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razgleda, posnetke notranjost lokalov, porcelanste plošče za vsakovrst. spomenike.
POSEBNOSTI: POVEČANJE
III VSAKE FOTOGRAFIJE
Radi udobnosti gosp. naročni-kov sprejema naročbe in jih iz-vršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina
Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perlija svila za jopice. — Svilenina in okrasni zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega pe-ri-la in na metre, spodnje srajce moderci. Vezenine in drobnarije, preproge za-veze, trliž po izjemno nizkih cenah.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje. **UMETNI ZOBJE.**

Dr. HORVATH
TRST, Via Carintia 39
Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI
ŠIBKOST in NERVOZNOST
za BOLEZNI v NOGAH in SKELEPIH.
Sprejema od 10 - 1 pop. in 4-7 zveče, ob nedeljah od 10 - 1.